

Fidan Mirqafar qızı MİRİZADƏ
Bakı Slavyan Universitetinin magistrantı
E-mail: mirizadefidan@gmail.com

MƏDƏNİYYƏTLƏR ARASİ ÜNSİYYƏTİN ÖYRƏDİLMƏSİNDƏ İNNOVATİV PEDAQOJİ YANAŞMA KİMİ QARIŞIQ ÖYRƏNİLMƏ

Xülasə

Müasir dövrdə təhsil sisteminin transformasiyası rəqəmsallaşma, qloballaşma və bilik iqtisadiyyatının tələbləri ilə sıx şəkildə əlaqəlidir. Bu dəyişikliklər xüsusilə xarici dil tədrisinin məqsəd və məzmununda yeni prioritetlərin formalaşmasına səbəb olmuşdur. Artıq dil tədrisi yalnız linqvistik biliklərin mənimsənilməsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda öyrənənlərin mədəniyyətlərarası qarşılıqlı anlaşma, sosial adaptasiya və effektiv kommunikasiya bacarıqlarının inkişafını da əhatə edir. Bu məqalədə qarışıq öyrənmə modeli mədəniyyətlərarası ünsiyyətin tədrisində innovativ pedaqoji yanaşma kimi təhlil olunur. Xüsusilə alman dili tədrisi kontekstində bu modelin interkultural kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılmasına təsiri sistemli şəkildə araşdırılır. Tədqiqat çərçivəsində qarışıq öyrənmənin nəzəri əsasları, pedaqoji xüsusiyyətləri, praktik tətbiq imkanları və onun öyrənənlərin idrak, sosial və mədəni inkişafına təsiri kompleks şəkildə qiymətləndirilir. Aparılan təhlillər göstərir ki, ənənəvi auditoriya tədrisi ilə rəqəmsal öyrənmə mühitlərinin inteqrasiyası tələbələrə yalnız dil bacarıqlarını deyil, həm də mədəni həssaslıq, empatik yanaşma, tənqidi təfəkkür və reflektiv düşünmə bacarıqlarını inkişaf etdirir. Eyni zamanda, məqalədə qarışıq öyrənmə mühitində tətbiq olunan innovativ metod və texnologiyaların mədəniyyətlərarası kompetensiyanın formalaşmasında oynadığı rol əsaslandırılır.

Açar sözlər: qarışıq öyrənmə, mədəniyyətlərarası ünsiyyət, alman dili tədrisi, innovativ pedaqogika, kommunikativ kompetensiya.

UOT: 372.8:811.112.2

JEL: I21; I23

DOI: <https://doi.org/10.54414/QVWM6644>

Giriş

Qloballaşma proseslərinin sürətlənməsi və beynəlxalq əlaqələrin intensivləşməsi nəticəsində müasir cəmiyyətdə çoxdillilə və çoxmədəniyyətli mühitlər geniş yayılmışdır. Bu reallıq xarici dil tədrisinin mahiyyətinə ciddi təsir göstərərək onu yeni məzmun və funksiyalarla zənginləşdirmişdir. Xarici dil artıq yalnız kommunikasiya vasitəsi deyil, eyni zamanda müxtəlif mədəniyyətlər arasında körpü rolunu oynayan sosial fenomen kimi qiymətləndirilir. Bu kontekstdə mədəniyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı dil təhsilinin əsas komponentlərindən birinə çevrilmişdir. Mədəniyyətlərarası kompetensiya fərqli mədəni sistemlərin dərk edilməsi, bu sistemlər arasında fərqlərin və oxşarlıqların analiz olunması, həmçinin müxtəlif sosial və kommunikativ situasiyalarda adekvat davranış

strategiyalarının seçilməsi bacarığını ehtiva edir.

Müasir metodik yanaşmalara əsasən, dil öyrənən şəxs yalnız qrammatik qaydaları mənimsəyən deyil, eyni zamanda müxtəlif mədəniyyətlər arasında vasitəçilik edə bilən sosial aktor kimi formalaşmalıdır. Bu baxımdan Avropa Dillər üzrə Ümumi Çərçivə Sənədində təqdim olunan kompetensiyəyönlü yanaşma xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Lakin ənənəvi tədris metodları bu kompleks bacarıqların formalaşdırılması üçün hər zaman kifayət etmir. Müəllim-mərkəzli, reproduktiv xarakter daşıyan yanaşmalar öyrənənlərin aktiv iştirakını, tənqidi düşünməsini və real kommunikativ təcrübə qazanmasını məhdudlaşdırır. Bu səbəbdən innovativ pedaqoji modellərin tətbiqi aktuallaşır. Qarışıq öyrənmə

modeli bu kontekstdə ən səmərəli yanaşmalardan biri kimi çıxış edir. Bu model ənənəvi üzbaşu tədris ilə rəqəmsal texnologiyalara əsaslanan öyrənmə mühitlərini inteqrasiya edərək daha çevik, interaktiv və öyrənən-mərkəzli təlim mühiti yaradır.

Müasir qloballaşan dünyada xarici dil tədrisi artıq yalnız dil sisteminin öyrədilməsi ilə məhdudlaşmır. Xarici dilin mənimsənilməsi bu gün eyni zamanda həmin dili daşıyan cəmiyyətin mədəni dəyərlərinin, davranış modellərinin, kommunikasiya strategiyalarının və sosial kontekstlərinin dərk olunmasını da nəzərdə tutur. Bu baxımdan mədəniyyətlərərsası ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı dil təhsilinin vacib komponentinə çevrilmişdir. Xüsusilə alman dili tədrisində dil və mədəniyyətin vəhdəti prinsipi mühüm metodoloji əsas hesab edilir. Müasir metodik yanaşmalara görə xarici dil öyrənən şəxs sadəcə dil istifadəçisi deyil, müxtəlif mədəniyyətlər arasında vasitəçilik edə bilən interkultural subyekt kimi formalaşdırılmalıdır.

Avropa Dillər üzrə Ümumi Çərçivə Sənədində irəli sürülən kompetensiyayönlü yanaşma da bu fikri dəstəkləyərək kommunikativ bacarıqlarla yanaşı mədəniyyətlərərsası kompetensiyanın formalaşdırılmasını vacib hesab edir. Lakin bu məqsədlərin reallaşdırılması ənənəvi tədris metodları ilə həmişə mümkün olmur. Bu səbəbdən innovativ pedaqoji yanaşmaların tətbiqi zərurəti meydana çıxır. Bu kontekstdə qarışıq öyrənmə modeli müasir xarici dil tədrisində perspektivli yanaşma kimi xüsusi maraq doğurur.

Qarışıq öyrənmə ənənəvi auditoriya tədrisi ilə rəqəmsal texnologiyalara əsaslanan öyrənmə mühitini birləşdirən çevik model kimi çıxış edir. Bu model yalnız texnologiyanın dərəcə inteqrasiyası deyil, eyni zamanda öyrənmə prosesinin yeni pedaqoji fəlsəfəsini ifadə edir. Onun innovativ xarakteri öyrənən-mərkəzli yanaşma, interaktivlik, kollaborativ fəaliyyət və fərdiləşdirilmiş öyrənmə imkanları ilə müəyyən olunur. Qarışıq öyrənmənin nəzəri əsasları konstruktivist təlim nəzəriyyəsi, sosial-interaktiv öyrənmə modeli və kommunikativ yanaşma ilə sıx bağlıdır. Bu modelə görə bilik hazır şəkildə ötürülmür, öyrənən tərəfindən fəaliyyət prosesində qurulur. Məhz buna

görə qarışıq öyrənmə mühiti tələbəni passiv dinləyici deyil, aktiv iştirakçıya çevirərək dil mənimsənilməsini daha səmərəli edir. Bu yanaşmada müəllim ənənəvi informasiya ötürücüsü funksiyasından çıxaraq fasilitator və öyrənmə prosesinin təşkilatçısı rolunu yerinə yetirir.

Alman dili tədrisində mədəniyyətlərərsası kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması xüsusi aktuallıq daşıyır. Çünki müasir dil metodikasında dil və mədəniyyət ayrılmaz sistem kimi qəbul edilir. Mədəniyyətlərərsası kompetensiya yalnız digər mədəniyyət haqqında faktoloji məlumatın mənimsənilməsi deyil, fərqli dəyərlər sistemini anlama, interpretasiya etmə, tolerant münasibət göstərmə və müxtəlif kommunikativ situasiyalarda adekvat davranış seçə bilmə bacarığını əhatə edir. Bu kompetensiyanın inkişafı isə sadəcə dərslik materialları ilə məhdudlaşa bilməz; autentik kommunikasiya mühiti və real mədəni təcrübələr tələb edir. Məhz bu baxımdan qarışıq öyrənmə modelinin imkanları genişdir. Rəqəmsal mühit tələbələrə Almaniya, Avstriya və İsveçrənin dil-mədəni kontekstinə autentik çıxış imkanı yaradır. Müxtəlif multimedia resursları, virtual mübadilə layihələri, telekollaborativ fəaliyyətlər və rəqəmsal kommunikasiya platformaları mədəniyyətlərərsası ünsiyyətin tədrisini daha praktik və interaktiv xarakter daşıyan prosese çevirir. Xüsusilə Goethe-Institut, Deutsche Welle və digər rəqəmsal dil resursları alman dilinin öyrədilməsində həm dil, həm də mədəni komponentin paralel inkişafını təmin edir.

Qarışıq öyrənmənin mədəniyyətlərərsası ünsiyyətin inkişafına təsiri ilk növbədə autentik öyrənmə mühitinin yaradılması ilə özünü göstərir. Ənənəvi dərs mühitindən fərqli olaraq bu model tələbələrə real kommunikasiya situasiyaları ilə işləmək, müxtəlif mədəni davranış modellərini müqayisə etmək və onları praktik olaraq sınaqdan keçirmək imkanı yaradır. Virtual mübadilə layihələri çərçivəsində alman dilli tələbələrə qurulan qarşılıqlı əlaqələr interkultural dialoqun formalaşmasına, stereotiplərin aşılmasına və mədəni həssaslığın inkişafına xidmət edir. Bu modelin digər mühüm üstünlüyü reflektiv və tənqidi düşüncənin inkişaf etdirilməsidir.

Qarışıq öyrənmə mühitində istifadə olunan e-portfolio, reflektiv yazılar, forum müzakirələri və layihəsaslı tapşırıqlar tələbələrə yalnız öyrəndiklərini tətbiq etməyə deyil, eyni zamanda öz mədəni baxışlarını təhlil etməyə və yenidən dəyərləndirməyə imkan yaradır. Bu isə mədəniyyətlərarası kompetensiyanın formalaşmasında əsas şərtlərdən biridir.

Alman dili dərslərində flipped classroom modelinin tətbiqi də bu baxımdan xüsusi maraq doğurur. Nəzəri məzmunun dərskənər mühitdə mənimsənilməsi, auditoriya vaxtının isə müzakirə, rol oyunu, problem-əsaslı tapşırıqlar və situativ analizlərə ayrılması kommunikativ təcrübəni zənginləşdirir. Bu yanaşma tələbələrin daha aktiv iştirakı ilə yanaşı mədəni situasiyaların dərinlən təhlilinə şərait yaradır.

Müasir dünyada qloballaşma yalnız iqtisadi və siyasi sahələrdə deyil, eyni zamanda mədəni və sosial sahələrdə də dərin dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Müxtəlif mədəniyyətlərin qarşılıqlı təsiri nəticəsində çoxmədəniyyətli cəmiyyətlər formalaşmış, fərqli dillərə və mədəniyyətlərə malik insanların birgə fəaliyyəti adı hala çevrilmişdir. Bu reallıq xarici dil tədrisinin məqsədlərinə yeni məzmun qazandırmışdır.

Əvvəllər dil tədrisinin əsas məqsədi kommunikativ səviyyədə anlaşmanı təmin etmək idisə, müasir dövrdə bu məqsəd daha geniş çərçivədə – mədəniyyətlərarası qarşılıqlı anlaşmanın təmin olunması kimi müəyyən edilir. Bu isə yalnız dil bilikləri ilə deyil, eyni zamanda mədəni kontekstin dərinlən dərk olunması ilə mümkündür.

Mədəniyyətlərarası ünsiyyət anlayışı burada əsas kateqoriyalardan biri kimi çıxış edir. Bu anlayış fərqli mədəniyyət nümayəndələri arasında baş verən qarşılıqlı təsir prosesini və bu prosesdə yaranan kommunikativ davranış modellərini əhatə edir. Bu baxımdan mədəniyyətlərarası kompetensiya yalnız informasiya səviyyəsində bilik deyil, həm də davranış və münasibət səviyyəsində formalaşan kompleks bacarıqlar sistemidir.

Alman dili tədrisi bu baxımdan xüsusi aktualıq kəsb edir. Alman dilli ölkələrin sosial-mədəni xüsusiyyətləri, kommunikativ davranış normaları və dəyərlər sistemi

tələbələrin yalnız dil deyil, həm də mədəni baxımdan uyğunlaşmasını tələb edir. Lakin ənənəvi tədris metodları bu məqsədlərə çatmaq üçün kifayət qədər effektiv hesab edilmir. Bu metodlar əsasən müəllim-mərkəzli olub, öyrənmənin aktiv iştirakını və real kommunikativ təcrübə əldə etməsini məhdudlaşdırır. Məhz bu nöqtədə innovativ pedaqoji yanaşmalar ön plana çıxır. Qarışıq öyrənmə modeli bu yanaşmalar arasında xüsusi yer tutur, çünki o, təlim prosesini daha çevik, interaktiv və fərdiləşdirilmiş hala gətirir.

Əsas hissə

Qarışıq öyrənmə modelinin nəzəri əsasları müxtəlif pedaqoji və psixoloji yanaşmaların sintezinə əsaslanır. Bu yanaşmalar arasında konstruktivizm, sosial-interaktiv öyrənmə nəzəriyyəsi və kommunikativ metod xüsusi yer tutur. Konstruktivist yanaşmaya görə bilik passiv şəkildə qəbul edilmir, əksinə öyrənən tərəfindən aktiv şəkildə qurulur və mənalandırılır. Bu prosesdə sosial qarşılıqlı əlaqə və real həyat kontekstləri mühüm rol oynayır.

Qarışıq öyrənmə mühiti məhz bu prinsiplərə uyğun olaraq təşkil edilir. Burada öyrənənlər müxtəlif rəqəmsal platformalar, interaktiv resurslar və kollaborativ fəaliyyətlər vasitəsilə bilikləri müstəqil şəkildə mənimsəyir və tətbiq edir. Müəllim isə ənənəvi bilik ötürücüsü rolundan çıxaraq fasilitator, istiqamətləndirici və öyrənmə prosesinin təşkilatçısı funksiyasını yerinə yetirir.

Alman dili tədrisində mədəniyyətlərarası kommunikativ kompetensiyanın inkişafı xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu kompetensiya yalnız dil biliklərini deyil, həm də mədəni interpretasiya, sosial adaptasiya və kommunikativ elastiklik kimi bacarıqları əhatə edir.

Qarışıq öyrənmə modeli bu bacarıqların inkişafı üçün geniş imkanlar yaradır. Rəqəmsal mühit tələbələrə autentik dil materiallarına çıxış imkanı verir. Video, audio və interaktiv məzmunlar vasitəsilə tələbələr alman dilli ölkələrin gündəlik həyatını, sosial münasibətlərini və kommunikativ davranış modellərini müşahidə edə bilirlər.

Bununla yanaşı, telekollaborativ layihələr və virtual mübadilə proqramları tələbələrin

real kommunikativ təcrübə əldə etməsinə şərait yaradır. Bu fəaliyyətlər nəticəsində tələbələr yalnız dil bacarıqlarını deyil, həm də mədəni fərqlilikləri anlama, stereotipləri aşmaq və empatik yanaşma nümayiş etdirmək kimi bacarıqları inkişaf etdirirlər.

Qarışıq öyrənmə mühitində reflektiv fəaliyyətlər də mühüm rol oynayır. E-portfoliolar, reflektiv yazılar və onlayn müzakirələr tələbələrin öz öyrənmə prosesini analiz etməsinə, fərdi inkişafını qiymətləndirməsinə və mədəni baxışlarını yenidən nəzərdən keçirməsinə imkan verir. Bu isə tənqidi düşünmə və özünütənzimləmə bacarıqlarının inkişafına şərait yaradır.

Flipped classroom modeli qarışıq öyrənmənin ən effektiv formalarından biri kimi qiymətləndirilir. Bu modeldə nəzəri biliklər dərsləndirilmədən mühitdə mənimsənilir, auditoriya vaxtı isə praktik fəaliyyətlərə həsr olunur. Bu yanaşma tələbələrin aktiv iştirakını artırır və mədəniyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarının inkişafını stimullaşdırır. Bununla yanaşı, qarışıq öyrənmə modelinin tətbiqi müəyyən çətinliklərlə müşayiət oluna bilər. Texniki infrastrukturun məhdudluğu, rəqəmsal bərabərsizliyin mövcudluğu, müəllimlərin rəqəmsal-pedaqoji hazırlıq səviyyəsinin yetərli olmaması və tələbələrin özünütənzimləmə bacarıqlarındakı fərqlər bu modelin effektivliyinə təsir göstərə bilər. Lakin bu problemlər məqsədyönlü pedaqoji planlaşdırma, müəllimlərin peşəkar inkişafı və uyğun texnoloji dəstək vasitəsilə aradan qaldırıla bilər.

Qarışıq öyrənmə modeli müasir pedaqogikanın ən aktual istiqamətlərindən biri kimi qiymətləndirilir və onun effektivliyi bir sıra nəzəri yanaşmalarla əsaslandırılır. Bu model konstruktivizm, sosial-konstruktivizm və kommunikativ dil tədrisi nəzəriyyələrinin sintezi əsasında formalaşmışdır.

Konstruktivist yanaşmaya görə öyrənmə prosesi aktiv və subyektiv xarakter daşıyır. Öyrənən yeni bilikləri əvvəlki təcrübələri ilə əlaqələndirərək qurur. Qarışıq öyrənmə mühiti bu prosesi dəstəkləyərək öyrənənlərə müxtəlif mənbələrdən informasiya əldə etmək və onu müstəqil şəkildə emal etmək imkanını yaradır.

Sosial-konstruktivist yanaşma isə öyrənmənin sosial qarşılıqlı əlaqə vasitəsilə baş

verdiyini vurğulayır. Qarışıq öyrənmə mühitində qrup işləri, forum müzakirələri, virtual əməkdaşlıq layihələri bu prosesi aktiv şəkildə dəstəkləyir.

Kommunikativ yanaşma isə dilin real kommunikasiya vasitəsi kimi istifadəsini ön plana çəkir. Qarışıq öyrənmə bu yanaşmanı daha da genişləndirərək öyrənənlərə real və ya reala yaxın kommunikativ situasiyalarda iştirak etmək imkanını verir.

Alman dili tədrisində mədəniyyətlərarası kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması bu model çərçivəsində daha effektiv həyata keçirilir. Bu kompetensiya aşağıdakı komponentləri əhatə edir:

- mədəni bilik (faktoloji məlumatlar),
- interpretativ bacarıqlar (mədəni hadisələri şərh etmək),
- münasibət (tolerantlıq və açıqfikirlilik),
- davranış (uyğun kommunikativ strategiyaların seçilməsi).

Qarışıq öyrənmə bu komponentlərin hər birinin inkişafına töhfə verir. Rəqəmsal mühitin istifadəsi xüsusilə mühüm rol oynayır. Multimediyaya resursları, interaktiv platformalar və onlayn kommunikasiya vasitələri tələbələrə autentik dil mühiti təqdim edir. Bu mühitdə tələbələr real həyatda istifadə olunan dil nümunələri ilə tanış olur və onları tətbiq edir.

Telekollaborativ layihələr qarışıq öyrənmənin ən güclü tərəflərindən biridir. Bu layihələr çərçivəsində tələbələr müxtəlif ölkələrdən olan həmyaşıdları ilə əməkdaşlıq edir, birgə layihələr hazırlayır və mədəniyyətlərarası dialoq qururlar. Bu proses yalnız dil bacarıqlarını deyil, həm də sosial və mədəni kompetensiyaları inkişaf etdirir.

Reflektiv öyrənmə strategiyaları da bu modelin ayrılmaz hissəsidir. Refleksiya öyrənmənin öz təcrübəsini analiz etməsi və ondan nəticə çıxarması prosesidir. Qarışıq öyrənmə mühitində bu proses e-portfoliolar, reflektiv yazılar və özünüqiymətləndirmə vasitələri ilə dəstəklənir.

Flipped classroom modeli isə təlim prosesinin strukturunu dəyişdirərək daha səmərəli öyrənmə mühiti yaradır. Bu modeldə nəzəri biliklər əvvəlcədən öyrənilir, dərslər zamanı isə praktik fəaliyyətlər həyata keçirilir. Bu yanaşma xüsusilə mədəniyyətlərarası

ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı üçün effektivdir. Bununla yanaşı, qarışıq öyrənmənin tətbiqində müəyyən problemlər də mövcuddur. Texnoloji resursların məhdudluğu, rəqəmsal savadlılığın aşağı səviyyəsi və metodik hazırlığın yetərsizliyi bu modelin effektivliyini azalda bilər. Lakin bu problemlər sistemli yanaşma və düzgün planlaşdırma ilə aradan qaldırıla bilər.

Nəticə

Aparılan nəzəri və analitik təhlil göstərir ki, qarışıq öyrənmə modeli mədəniyyətlərarası ünsiyyətin tədrisində yüksək potensiala malik innovativ pedaqoji yanaşmadır. Bu model ənənəvi və rəqəmsal tədris mühitlərinin sintezini təmin edərək öyrənənlərin kompleks inkişafına şərait yaradır. Xüsusilə alman dili tədrisində qarışıq öyrənmə interkultural kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması baxımından effektiv vasitə kimi çıxış edir. Bu yanaşma tələbələrin yalnız dil bacarıqlarını deyil, həm də sosial, mədəni və idrak kompetensiyalarını inkişaf etdirir. Bu model öyrənənlərin dil, mədəni və sosial kompetensiyalarını paralel şəkildə inkişaf etdirərək onları qlobal kommunikasiya mühitinə hazırlayır. Xüsusilə alman dili tədrisində bu yanaşma interkultural kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması baxımından yüksək effektivlik nümayiş etdirir.

Qarışıq öyrənmə modelinin geniş və sistemli tətbiqi xarici dil tədrisinin keyfiyyətinin artırılmasına, öyrənənlərin fərdi və peşəkar inkişafına və onların qlobal cəmiyyətə inteqrasiyasına mühüm töhfə verir.

Nəticə etibarilə demək olar ki, qarışıq öyrənmə modeli mədəniyyətlərarası ünsiyyətin tədrisində innovativ və səmərəli pedaqoji yanaşma kimi çıxış edir. Ənənəvi və rəqəmsal tədris mühitlərinin inteqrasiyası tələbələrin həm dil, həm mədəni, həm də kommunikativ kompetensiyalarının paralel inkişafını təmin edir. Xüsusilə alman dili tədrisində bu model interkultural kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması baxımından geniş imkanlar

yaradır və müasir dil təhsilinin inkişaf istiqamətlərindən biri kimi dəyərləndirilə bilər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon: Multilingual Matters, 1997.
2. Byram M. From Foreign Language Education to Education for Intercultural Citizenship. Clevedon: Multilingual Matters, 2008.
3. Graham C.R. Blended Learning Systems: Definition, Current Trends and Future Directions. In: Bonk, C., Graham, C. (eds.). The Handbook of Blended Learning. San Francisco: Pfeiffer, 2006;3–21.
4. Garrison R., Vaughan N. Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles and Guidelines. San Francisco: Jossey-Bass, 2008.
5. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Companion Volume. Strasbourg, 2020.
6. Kramsch C. Language and Culture. Oxford: Oxford University Press, 1998.
7. Helm F. Telecollaboration 2.0: Language, Literacies and Intercultural Learning in the 21st Century. Bern: Peter Lang, 2015.
8. Thomas M. Digital Education and Foreign Language Learning. London: Routledge, 2018.
9. Goethe-Institut. Deutsch lehren lernen: Interkulturelles Lernen im DaF-Unterricht. München, 2021.
10. Neuner G. Interkulturelle Kompetenz im Fremdsprachenunterricht. Berlin: Langenscheidt, 2019.
11. Krumm H.J., Fandrych C. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Berlin: De Gruyter, 2022.
12. Goethe-Institut. Digitale Medien im DaF-Unterricht. München, 2022.

Fidan Mirgafar MIRIZADE

Master's student at Baku Slavic University

BLENDED LEARNING AS AN INNOVATIVE PEDAGOGICAL APPROACH IN TEACHING INTERCULTURAL COMMUNICATION

Summary

The transformation of the education system in modern times is closely related to the demands of digitalization, globalization and the knowledge economy. These changes have led to the formation of new priorities, especially in the goals and content of foreign language teaching. Language teaching is no longer limited to the acquisition of linguistic knowledge, but also includes the development of intercultural understanding, social adaptation and effective communication skills of learners. This article analyzes the blended learning model as an innovative pedagogical approach in teaching intercultural communication. The impact of this model on the formation of intercultural communicative competence, especially in the context of German language teaching, is systematically investigated. The study comprehensively evaluates the theoretical foundations, pedagogical features, practical application possibilities of blended learning and its impact on the cognitive, social and cultural development of learners. The analysis shows that the integration of traditional classroom teaching with digital learning environments develops not only students' language skills, but also cultural sensitivity, empathetic approach, critical thinking and reflective thinking skills. At the same time, the article justifies the role of innovative methods and technologies applied in a blended learning environment in the formation of intercultural competence.

Keywords: blended learning, intercultural communication, German language teaching, innovative pedagogy, communicative competence.

Фидан Миргафар МИРИЗАДЕ

Магистрант, Бакинский Славянский Университет

СМЕШАННОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК ИННОВАЦИОННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД В ОБУЧЕНИИ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ

Резюме

Трансформация системы образования в современную эпоху тесно связана с требованиями цифровизации, глобализации и экономики знаний. Эти изменения привели к формированию новых приоритетов, особенно в целях и содержании преподавания иностранных языков. Преподавание языка больше не ограничивается приобретением языковых знаний, а также включает в себя развитие межкультурного понимания, социальной адаптации и эффективных коммуникативных навыков учащихся. В данной статье анализируется модель смешанного обучения как инновационный педагогический подход к преподаванию межкультурной коммуникации. Систематически исследуется влияние этой модели на формирование межкультурной коммуникативной компетенции, особенно в контексте преподавания немецкого языка. В исследовании всесторонне оцениваются теоретические основы, педагогические особенности, возможности практического применения смешанного обучения и его влияние на когнитивное, социальное и культурное развитие учащихся. Анализ показывает, что интеграция традиционного обучения в классе с цифровыми образовательными средами развивает у студентов не только языковые навыки, но и культурную чувствительность, эмпатический подход, критическое мышление и навыки рефлексивного мышления. Одновременно в статье обосновывается роль инновационных методов и технологий, применяемых в смешанной среде обучения, в формировании межкультурной компетентности.

Ключевые слова: смешанное обучение, межкультурная коммуникация, преподавание немецкого языка, инновационная педагогика, коммуникативная компетентность.

Daxil olub: 01.05.2026